

3512 aestate a. 1786 cum Didacus Noronte, legatus regis Lusitaniae apud pontificem, degeret Ciciliani, effossiones instituit, ut narrat MONTANARI, compluribus locis territorii eius oppidi, et praecipue a destra della via che porta a Subiaco e in vicinanza d' una fabbrica quasi del tutto diruta, che mostra per alcune pitture, delle quali ve ne resta qualche ombra, esser stati ne' secoli non molto da noi lontani una piccola chiesa, conservando anche il vocabolo; eo loco prodiisse tradit hanc inscriptionem.

A · FVRIO · A · F
CLEMENT · AEDILI
OPPIDANI

Caietanus Montanari in epistula nescio ad quem vel quando data, quam ipsam non vidi, vidi apographum eius (indicatum a Rossio) in cod. Vat. 9846.

3514 fragmentum marmoreum. Gerano.

Descriptit Hübner anno ut puto 1857.

Litura in v. 2 et nomen Severi v. 4 demonstrant, hoc fragmentum superesse ex magna inscriptione imperatoria. Vv. 4. 5 fuit fortasse [divi] Severi [Pii nep., divi magni Antonini fil.; et in v. 1 et in v. 3 litterae ducunt ad [mater castorum, ita ut possis conicere hunc titulum dedicatum fuisse matri et aviae aut Elagabali aut Alexandri.

3513 post relationem de effossione, ex qua prodiit n. 3512, ita pergit MONTANARI: *e ciò basti quanto allo scavo fatto con maggior impegno: degli altri poi niente o poco si potè ottenerne, di modo che il meglio fu un cippo alto palmi cinque e largo due e oncie quattro, in cui leggesi quanto siegue.*

CERVIAE FILIAE
GVLAE · MATRI
PIISSIMA E
A · CERVIO · A · F · ANI ·
5 PLEBEIO · FRATRI
C · CERVIVS · A · F · ANI
FLACCUS · FECIT

M · MINERVINO
10 T · TREBLANO · MVNICIP
ALBANO
/// TRILIAE // / ARINI
TREBLANO MVNICIP · FERENTIN
// ANDIAE // / MAIORI

Caietanus Montanari l. c.

Post v. 7 requiri vocabulum ET, sed non extare in lapide, vv. 9 seq. paullo aliter exaratos esse ac priores (*qualche piccola diversità di caratteri*) ait Montanarius; unde ipsi venisse in mentem, hanc partem postea additam esse (*che i secondi siansi servito del cippo dei primi per eternarvi la memoria de' loro defonti*). — 4—7 Cerviae Feliculae matri piissimae; A. Cervio A. f. Ani. Plebeio fratri; C. Cervius A. f. Ani. Flaccus fecit. Quae sequuntur, facere non possum quin existimem ficticia vel certe gravissime interpolata. Vereor ne Montanarius, qui ad n. 3512 questus erat propter nimiam elegantiam nomen oppidi desiderari (*la molta eleganza di questa iscrizione ci toglie il piacere d'intendere il nome di questo oppido*), huic desiderio satisficerit addendo ad inscriptionem Cerviae Feliculae mantissam cum mentione municipiorum Trebulani Albani Ferentinensis. De Trebula tamen cf. ad n. 3492.

XXVIII. Castelmadama.

Sequuntur tituli reperti Castelmadamae et in agro eius oppidi. — Oppidum quod nunc dicitur Castelmadama (ante medium saeculum XVI dicebatur Castrum S. Angeli) saeculo XVII nonnullis eius civibus placuit derivare ab Empulo antiqua urbe memorata semel tantum apud Livium 7, 18, 2 cf. infra p. 365, situs plane incerti, nisi quod non ita multum a Tibure eam afuisse adparet; — nimurum Empulum fuisse voluerunt sub Castelmadama ubi locus dicitur Ampiglione, eius autem incolas medio

aevo translatos esse Castelmadamam. Repetivit has nugas et sibi proprias fecit Kircherus Lat. p. 177—183, crediderunt multi, in his Nibby analisi 2 p. 5 seq., qui etiam moenia antiquissima Empuli sibi repperisse visus est (l. c. p. 10). — Tiburtinorum quin haec tota regio fuerit, vix potest dubitari; quamquam mirum est hic quoque tribum non reperiri Camiliam Tiburtinorum, sed Anensem (n. 3519. 3521).

× **3515** tabula marmorea litteris optimae aetatis Castelmadama in aedibus baronalibus muro impluvii inserta.

contulit (38x86) dist. alt. 7; 6; 5
nunquam vidi
4 non iam vidi

L · BAEBIO · L · F · SERG
BALBO · TRIB · MIL
LEG · VIII · ITEM · TRIB
MIL.

Recognovi. Memorat Sebastiani viaggio a Tivoli (1828) p. 345; exhibet Melchiorri in addendis ms. ad Kellermannii vigiles acceptam a P. H. Viscontio (inde huius Corp. vol. VI n. 3507); Petrus Rosa descripsit.

4 MIL Melch.